

Vonyó József

Az egység vagy megosztás szimbóluma?

A Nemzeti Egység Pártjának jelvénye

Gömbös Gyula miniszterelnökként hirdetett legfőbb célja a nemzeti egység megteremtése volt. Ennek lényege – miként azt fajvédő politikusként, már az 1920-as évek elején megfogalmazta – a nemzeti társadalom egységes megszervezése egy erős központi hatalom által. Ezen elgondolása jegyében egészítette ki – lényegében cserélte le – az általa átszervezett kormánypárt nevét: Nemzeti Egység Pártja. S ezt – az agrár és merkantil szférában érdekelt társadalmi rétegek összetartozását – volt hivatva kifejezni a párt jelvénye: *a nemzeti színű alapon, egy fogaskeréken átfűzött búzakaralász.* Ez a jelkép volt az egyes települések zászlainak, az irodákat jelző helyiségtábláinak középpontjában, s ez díszítette a jótékonysági tevékenységet folytató nőtagok karszalagjait.

A „Vezér” – Gömbös – támogatását aláírásukkal vállaló tagoktól, és a neki hűségesküt tevő vezetőktől elvárták, a közhivatalokat ellátók számára pedig kötelezővé tették a jelvény állandó viselését. Így az – mint minden közösségi jelkép – kettős funkciót töltött be: a NEP tagjainak összetartozását kellett szimbolizálnia, s egyben elkülönülését a kívülállóktól. A pártszervezést szolgáló propagandában kezdettől azt hangoztatták, hogy „minden becsületes magyar ember” a Vezért követi „nagy nemzeti céljainak megvalósításában”, amit kizárólag a párt tagjaként tehet meg. Ennek érdekében hirdették legfőbb nemzeti értéknek az „Egységet”. E logika szerint az lehet része a nemzetnek, aki tagja a NEP-nek. Aki tehát nem tagja a pártnak, az nem tartozik a nemzethez. Így vált a Nemzeti Egység jelképeként terjesztett jelvény a nemzet megosztásának szimbólumává.